

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
NEED FOR COMPETENCY DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL
TEACHERS IN NORTHEAST

หัตสดีนทร์ ฤทธิทรงเมือง* ภักพงษ์ ปวงสุข และปิยะนารถ จันทร์เล็ก

Hatsadin Ritsongmuang, Pakkapong Pongsuk and Piyanard Junlek

hatsadin_rit@hotmail.com, pakkapong.po@kmitl.ac.th and piyanardkmitl@gmail.com

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education and Technology,

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Bangkok 10520 Thailand

*Corresponding author E-mail: hatsadin_rit@hotmail.com

(Received: November 16, 2018; Revised: December 11, 2018; Accepted: January 15, 2019)

ABSTRACT

This study was conducted to investigate: 1) socio-economic attributes of agriculture teachers in northeastern Thailand; 2) needs for competency development of the agriculture teachers; and 3) relationships between the teacher's socio-economic attributes and their competency. The sample groups consisted of 196 secondary school agriculture teachers from 196 school on 6 education areas in lower parts of northeastern Thailand, all total 402 school. They were obtained by a random sampling method of Krejci & Morgan. A questionnaire was used for data collection and analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient.

The Results of the study revealed that most of the respondents were males (63.4%), 50–59 years old, bachelor's degree graduates (57.1%) with professional agriculture teacher (59.8%), and their monthly income was 30,000 Baht and above (58.9%). About one half of the respondents had 21 years of service and above (50.9%) and their rank was senior professional Level (52.7%). More than one half of the respondents taught both lower and upper secondary school students (68.8%) and they taught more than 3 subjects (80.4%). Most of the respondents had other assigned tasks besides teaching (87.5%) and they had developed themselves based on their work, duties assigned and their interest. Less than one half of the respondents had been teaching agriculture for 21 years and above (43.8%). The respondents had a high level of core competency (\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.52) and functional competency (\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.54). The findings also showed that the number of subjects to be taught had a variant significant relationship with core and functional competencies at a low level (r = .288, p = < .001)

Keywords: Development Competency; Agriculture Teacher; Need

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษียณ 2) ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษียณ และ 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและสมรรถนะของครูเกษียณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูเกษียณ 196 คน จาก 196 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (อีสานใต้) 6 เขต จากจำนวน 402 แห่ง โดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า ครูเกษียณส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 63.4) มีอายุระหว่าง 50 – 59 ปี (ร้อยละ 54.5) อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 50.9) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 57.1) สอนตรงตามสาขาวิชาชีพ (ร้อยละ 59.8) รายได้ต่อเดือน 30,000 ขึ้นไป (ร้อยละ 58.9) ดำรงตำแหน่งครู ค.ศ.3 (ร้อยละ 52.7) สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (ร้อยละ 68.8) มีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 43.8) มีวิชาสอนมากกว่า 3 วิชา (ร้อยละ 80.4) มีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนในกลุ่มสาระ (ร้อยละ 87.5) และพัฒนาตนเองตามสายงาน ตามหน้าที่ และตามความสนใจ น้อยกว่า 3 ครั้งต่อปี โดยมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.52$) และต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.54$) เมื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการสมรรถนะ พบว่า จำนวนวิชาที่สอน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผกผันกับสมรรถนะของครูเกษียณ (Y) อยู่ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .288, p < .001$)

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ ครูเกษียณ ความต้องการ

1. บทนำ

ปัจจุบันความรู้ใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้หลาย ๆ ประเทศเกิดความตระหนักถึงการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการดำรงชีวิต กระบวนการจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากจะเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะสำคัญที่จำเป็นแล้ว ยังเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถก้าวหน้าในวิชาชีพ [1] ครูในปัจจุบันจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะและทักษะวิชาชีพในทุกๆ ด้าน ให้มากยิ่งขึ้นไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่จะเป็พื้นฐานให้ครูพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะวิชาชีพพื้นฐานเช่นเดียวกับตนได้ ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมของประเทศ เพื่อให้ได้พลเมืองที่ดีของประเทศ อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ภารกิจในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นวิชาชีพชั้นสูงของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งต้องมีความรู้และความชำนาญในการจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการเฉพาะตามศาสตร์ทางการศึกษา (Pedagogy) ซึ่งเรียกว่า วิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครู โดยพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของวิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครูว่า เป็นวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นคนไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ [2]

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาศิลปะ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาเกษตรจัดอยู่ในกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยจัดให้ผู้เรียนได้มีเจตคติ ความรู้ ทักษะ พื้นฐานตามความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลานั้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ความสนใจในงานด้านเกษตรของนักเรียนลดน้อยลง เนื่องจากการทำการเกษตรนั้นอาจใช้เวลาาน มีความยุ่งยาก เกิดความสกปรกในขณะที่เรียน รวมทั้งสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในปัจจุบันยังประสบปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งมีความต้องการหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาครูจบไม่ตรงสาย ขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สถานที่หรือแหล่งปฏิบัติงานมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้อยลง และมีเวลาในการเรียนการสอนน้อย ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่อง ครูเกษตรจึงมีความต้องการพัฒนาในด้านของสมรรถนะ และทักษะวิชาชีพเป็นอย่างมาก เพื่อให้มีความรู้คุณตรสมัยใหม่ ทันเทคโนโลยี และมีจิตวิญญาณของครูเกษตร [3] ซึ่งคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษานั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะ คุณภาพของบุคลากรครู ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้เรียน ถ้าครูไม่มีคุณภาพ ผู้เรียนก็ไม่มีคุณภาพ การพัฒนาครูจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน [4] เพื่อให้ครูมีหรือเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น เป็นการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพตามมาตรฐานกำหนด และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น [5]

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะดำเนินการวิจัยในเรื่องความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากผู้วิจัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว จึงมีความประสงค์จะดำเนินการนำร่องในการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ยังเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการศึกษาเกษตรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้พัฒนาดียิ่งขึ้นและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2.3 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากร คือ ครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 6 เขตพื้นที่การศึกษา จากโรงเรียนทั้งหมด 402 แห่ง จำนวน 402 คน [6]

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา (อีสานใต้) จำนวน 6 เขตพื้นที่การศึกษาประกอบไปด้วย สพม. เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) สพม.เขต 29 (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ) สพม.เขต 30 (ชัยภูมิ) สพม.เขต 31 (นครราชสีมา) สพม.เขต 32 (บุรีรัมย์) สพม.เขต 33 (สุรินทร์) จำนวน 402 แห่ง ใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejci & Morgan) ได้จำนวน 196 โรงเรียน และครูเกษตรจำนวน 196 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นและขอบเขตของการสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พิจารณาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเสร็จ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม สอดคล้องและครอบคลุมของคำถาม (Index of consistency : IOC) เป็นรายข้อ ซึ่งได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยทดลองใช้กับครูเกษตรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัท (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .880
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือในการวิจัย ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
5. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนระหว่างเดือนกันยายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืน 112 ชุด คิดเป็นร้อยละ 57.14

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้มีดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. นำข้อมูลความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร มาหาค่าเฉลี่ย (Average mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย แล้วนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ [7]

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยใช้โปรแกรมทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และแปลผลค่า r ตามเกณฑ์ของ Davis's Descriptors โดยค่า r จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนี้ [8]

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
0.70 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.50-0.69	มีความสัมพันธ์สูง
0.30-0.49	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.10-0.29	มีความสัมพันธ์ต่ำ
0.01-0.09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์

7. ผลการวิจัย

7.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 71 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 เพศหญิง 41 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 มีอายุระหว่าง อายุ 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.5 อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.9 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.1 รายได้ต่อเดือน 30,000 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 58.9 สำเร็จการศึกษาตรงตามวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 59.8 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู คศ.3 คิดเป็นร้อยละ 52.7 สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 68.8 ส่วนประสบการณ์การสอนของครูเกษตร พบว่า ครูเกษตรมีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 21 ปีขึ้นไป จำนวนมากที่สุด 49 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา 3-10 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 16-20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 และน้อยที่สุดคือ 11-15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 สอนมากกว่า 3 วิชาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80.4 มีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนนอกกลุ่มสาระ คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีการพัฒนาตนเองตามสายงานน้อยกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 80.4 พัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายน้อยกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.0 และพัฒนาตามความสนใจของตนเองน้อยกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 84.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 1 แสดงความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Core competency) ของครูเกษตร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สมรรถนะหลัก (Core competency)			
1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working achievement motivation)	4.33	0.56	มาก
1.2 การบริการที่ดี (Service mind)	2.22	0.33	น้อย
1.3 การพัฒนาตนเอง (Self-development)	4.38	0.58	มาก
1.4 การทำงานเป็นทีม (Team work)	4.38	0.58	มาก
1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity)	4.50	0.93	มาก
ภาพรวมของความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก	4.40	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.93) รองลงมาคือ การพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.58) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.58) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.56) และการบริการที่ดี ($\bar{X}=2.22$, S.D.=0.33)

ตารางที่ 2 แสดงความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ของครูเกษตร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency)			
2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and learning management)	4.46	0.58	มาก
2.2 การพัฒนาผู้เรียน (Student development)	4.50	0.60	มาก
2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom management)	4.43	0.62	มาก
2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & synthesis & classroom research)	4.28	0.73	มาก
2.5 ภาวะผู้นำครู (Teacher leadership)	4.44	0.55	มาก
2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & collaborative-building for learning management)	4.32	0.72	มาก
ภาพรวมของความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน	4.42	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.60) รองลงมาคือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.58) ภาวะผู้นำครู ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.55) การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.62) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.72) และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.73)

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร														Y
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	
X ₁	1														
X ₂	-.217*	1													
X ₃	-.229*	.747**	1												
X ₄	-.051	.028	-.021	1											
X ₅	-.180	.651**	.847**	.116	1										
X ₆	.020	-.049	.021	.304**	.166	1									
X ₇	-.152	.529**	.641**	.268**	.814**	.216*	1								
X ₈	.051	.263**	.166	.092	.073	-.150	.071	1							

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร														Y
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	
X ₉	-.295**	.636**	.779**	.062	.695**	-.062	.529**	.092							
X ₁₀	.049	-.122	-.228*	.146	-.217*	-.053	-.228*	.084	-.018						
X ₁₁	.175	-.126	-.183	-.091	-.193*	-.021	-.200*	-.163	-.272**	-.051					
X ₁₂	.044	-.007	-.039	-.032	-.083	-.038	-.169	.037	-.077	.131	.051				
X ₁₃	.075	-.005	-.003	.104	-.106	.158	-.189*	.028	-.068	.234*	-.094	.493**			
X ₁₄	-.012	.010	.033	-.170	-.037	-.042	-.214*	-.204*	.057	.084	-.066	.417**	.388**	1	
Y	-.122	-.059	-.022	.142	.051	.064	-.007	.002	.032	.288**	-.054	-.082	-.023	.030	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปร	ความหมาย
X ₁	หมายถึง เพศ
X ₂	หมายถึง อายุ
X ₃	หมายถึง อายุราชการ
X ₄	หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุด
X ₅	หมายถึง รายได้ต่อเดือน
X ₆	หมายถึง สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
X ₇	หมายถึง ตำแหน่งปัจจุบัน
X ₈	หมายถึง ระดับในการสอน
X ₉	หมายถึง ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตร
X ₁₀	หมายถึง จำนวนวิชาที่สอน
X ₁₁	หมายถึง หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน
X ₁₂	หมายถึง การพัฒนาตนเองตามสายงาน
X ₁₃	หมายถึง การพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
X ₁₄	หมายถึง การพัฒนาตามความสนใจตนเอง
Y	หมายถึง สมรรถนะของครูเกษตร

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอน (X₁₀) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร (Y) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .288, p < .01$) กล่าวคือ ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอนแตกต่างกันจะมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร

8. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.52$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chansirisira [9] ผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะหลักของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ครูต้องศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และ Buakhom, Phoklin and Atsawaphum [10] ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครู พบว่า ต้องมีการจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในทุกระดับและทุกตำแหน่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประพฤติตนเป็นแบบอย่างของผู้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัยและจริยธรรมตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีในอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบริการที่ดี (Service mind) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู เห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีการบริการอยู่แล้ว จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาน้อยที่สุด

ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.54) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buranapaet [11] ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานทั้ง 5 ด้าน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การพัฒนาผู้เรียน (Student development) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จะเห็นได้ว่าครูมีความต้องการพัฒนาผู้เรียน ในด้านของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Koonmeei, Khaigratok and Channgam [12] ที่ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1-5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายสมรรถนะพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน และสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ นอกนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & synthesis & classroom research) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แล้วไม่เชื่อว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้จริง และ Hamontree [13] ที่ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านการวิจัยทางการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องมีการวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแล้วไม่เชื่อว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้จริงและที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามีความเป็นไปได้ก็อาจเนื่องมาจากว่า ด้านการวิจัยทางการศึกษาเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กล้าคิด กล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และครูดีขึ้น

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร (Y) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .288$, $p < .01$) กล่าวคือ ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอนแตกต่างกันจะมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครู ทั้งนี้ครูเกษตรที่รับผิดชอบสอนจำนวนหลายวิชานั้นอาจมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูที่สอดคล้องกับรายวิชาสอน ทั้งนี้ในแนวคิดทฤษฎีความต้องการของ McClelland [14] พุดถึงความต้องการของบุคคลมีความสอดคล้องกับพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะความต้องการเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม โดยปัจจัยอื่นที่มีส่วนสำคัญร่วมอยู่ด้วย เช่น ค่านิยม อุปนิสัย และทักษะของบุคคล ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมอื่นที่ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งสิ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Meesuk, P. 2015. Research for the development of vocational education instruction: challenge under the profession. *Industrial Education journal*, 14(2), pp. 734 – 741.
- [2] Ministry of Education. 2008. *Basic Education Core Curriculum, 2008*. Bangkok: Agricultural Cooperative Club of Thailand Press.
- [3] Saduak, W. Expert Level Teacher, Occupation and Technology Section. *Interview*. (15th July, 2018).
- [4] Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. 2005. *Manual of Government Teacher Development to be Advisory Level Teachers*. pp. 10.
- [5] Ministry of Education. 2007. *Document of Curriculum Development for Transformation Leader Teachers to Cope with Decentralization*. Nakhon Pathom: Institute of Teacher and Educational Personal Development. pp. 6.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- [6] Information System for Educational Administration. 2013. **Basis Data of Lower and Upper secondary Schools in Northeastern Thailand**. [Online] Available: <http://data.bopp-obec.info/emis>. (7th July, 2018).
- [7] Srisa-ard, B. 2010. **Basic Research**. 8th ed. Bangkok: Suwiriya-sat.
- [8] Trimongkonkul, P. 2000. **Research Design**. Bangkok: Kasetsart University.
- [9] Chansirisira, P. 2017. Development core competency and performance efficiency of government teachers in northeastern thailand. Mahasarakham: Mahasarkham University Press. **Suthiparithat journal**, 31, pp. 144-158.
- [10] Buakhom, K, Phoklin, S. and Atsawaphum, S. 2015. A Guideline for Developing Disciplines and Ethics of Government Teachers. Doctor of Education Program in Education Administration. **Buabandit journal of education administration**, 15, pp. 271 – 278.
- [11] Buranapaet, S. 2014. **Teacher Competency at Basic Education Schools under the Supervision of Kanchanaburi Primary School Service Area 3**. Kanchanaburi Rajabhat University.
- [12] Koonmeei, K. Khaigratok, T. and Channgam, S. 2014. **The Study of Needs in Performance Competency Development of Teachers under the Jurisdiction of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Offices 1-5**. The 6th NPRU National Academic Conference 2014. (30 – 31 May 2104).
- [13] Hamontree, N. 2014. Guidelines on the competence development of teachers under Phranakhon si Ayutthaya primary educational service area office 1. **VRU Research and Development Journal Science and Technology**, 10(2), pp. 177-185.
- [14] McClelland, David C. 1973. “Testing for Competence Rather than Intelligence”. **American Psychologist**, 28, pp. 1-24.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้